

Csűrös Zoltán: Számok csodavilága. (Nemes Török János rajzaival. Atheneum kiadás.) 144 oldal.

Rég nem jelent meg nálunk Csűrös Zoltán könyvéhez hasonló népszerű tudományos munka, mely ennyire le tudta volna bilincselni a középiskolai ifjúságot, a nagyközönséget és a szakembereket egyaránt. Könnyedén csevegő stílusa, humoros közbevetései, természetes és mégis elképesztő adatai biztosítják számára a sikert.

Érdekes fogása, hogy ha elmékedései közben egy elképzelhetetlen nagy számra jut, (pl: a 32 kártyalap egymás mellé ötszázkvintillióféleképp rakható ki), nem nyugszik, amíg valami módon mégis érzékelhetővé nem válik ez a szám (az előbbi példában: ennyi darab egy mm-es élű kockából ötszáz Földgömb rakható össze). Nem kevésbé érdekes az a módszere sem, hogy az óriási méretek magyarázatánál (mint pl. a Földgömb, a Naprendszer, a Világegyetem méreteinél) egész egyszerűen emberileg elképzelhetővé kicsinyíti le azokat. Megmagyarázza nekünk pl., hogy 1 km-es átmérőjű Földgömbön a Balaton egy 6 m hosszú, 1 m széles és $1/4$ mm vastag nedvesség volna. Aki látta a Balatont, annak nem nehéz ezek után a Földgömb valódi nagyságáról képet alkotni. Régi frázis az is, hogy sok az ember a Földön. Csűrös megmutatja, hogy csak annyi, mintha "kis" Földgömbünkön 12 ember élne. De a továbbiakban is a csillagászati számok valóságos virtuózának mutatkozik. Nem probléma számára a tenger vízcseppjeit megszámlálni, vagy a keresztény időszámítás elején bankba rakott legendás egyfilléres mai megdöbbentő értékét érzékeltetni. Tizenkilenc mozgócsiga kell csak és egy cserebogárral felemeltet egy vízilovat, képzeletben kiröpítteti az embereket az Egyenlítőről (amihez csak a mai szögsebesség 18 szorosa kellene) és még sok hasonló tréfát űz velünk. Megmutatja az emberi szellem teremtő erejének nagyságát – és egyben eltörpülő kicsinységét a természet erőivel szemben. Minden olvasónak a legmelegebben ajánlhatjuk Csűrös könyvének elolvasását, mert ez az a könyv, amely valóban szórakoztatva tanít.

Újpest, 1937. VIII. 30.

Dr. Elek Tibor